

Afdeling MO – team de Verbinding

RESULTATEN

WELZIJSBEZOEKEN 75+

Versie: 2024-november

Van: Myranda Zwirs & Sylvia Romein

E-mailadres Welzijnsbezoeken@nieuwkoop.nl

WELZIJSBEZOEKEN 75+

De gemeente is op 1 juli 2021 gestart met huisbezoeken aan inwoners van 75 jaar en ouder in de gemeente Nieuwkoop, die nog zelfstandig wonen. De bezoeken worden afgelegd door 40 vrijwilligers, die opgeleid, gecoacht en ondersteund worden door twee coördinatoren. De inwoner wordt per brief uitgenodigd voor een welzijnsbezoek. Er wordt tijdens het bezoek een gesprek gevoerd met de inwoner door 2 vrijwilligers. Dit doen zij aan de hand van een vragenlijst.

1.1 DOEL WELZIJSBEZOEK

De ouderen van de gemeente Nieuwkoop zijn in staat om zo lang mogelijk zelfstandig en gezond (fysiek en mentaal) te wonen met eventuele vrijwillige of professionele ondersteuning. Het belangrijkste doel van het welzijnsbezoek is om te horen hoe het met de oudere inwoners gaat. Zijn er voldoende activiteiten, sociale contacten en kunnen ze zichzelf goed redden? Waar liggen de behoeftes, wensen voor de toekomst en eventuele knelpunten?

Het tweede doel van deze bezoeken is om inwoners preventief te informeren en te adviseren. We bespreken op welke manier we de inwoner kunnen helpen bij het gezond en zelfstandig ouder worden. Bijvoorbeeld met de ondersteuning van de diensten van Tom in de Buurt, zoals WMO-voorzieningen of een wijkcoach. Maar ook het zoeken van een maatje of er wordt tijdens de bezoeken voorlichting gegeven over de verschillende activiteiten die er in de gemeente georganiseerd worden en wat er in de gemeente aangeboden wordt op het gebied van ondersteuning en hulp.

Bijkomende opbrengsten zijn het signaleren van eenzaamheid, het signaleren van zorgelijke situaties en het in beeld krijgen van (overbelaste) mantelzorgers.

1.2 BEREIK

Aantal uitnodigingen:	Aantal bezoeken:	Geen interesse/geen reactie:	Percentage bezocht:
Papenveer	37	17	68,5%
Korteraar	45	16	73,8%
Woerdense Verlaat	36	14	72%
Noorden	148	47	75,9%
Zevenhoven	160	38	80,8%
Langeraar	235	106	68,9%
Nieuwveen	167	66	71,7%
Vrouwenakker	14	2	87,5%
Ter Aar	350	95	78,7%
Nieuwkoop	547	159	Nog niet afgerond 77,5%
Totaal:	1739	560	75,6%

1.3 RESULTATEN:

Bij een analyse van de vragenlijsten kunnen we stellen dat de antwoorden per dorpskern verschillen; waardoor een algemene conclusie een niet volledig beeld zal schetsen. De resultaten van de welzijnsbezoeken 75+ per dorpskern per onderwerp zijn in een intern document uitgewerkt.

Digitale vaardigheden:

Met uitzondering van de kern Noorden beoordelen alle kernen de digitale zelfredzaamheid als onvoldoende. We krijgen meerdere signalen dat de gemeente te digitaal wordt. De meeste mensen hebben wel een mobiele telefoon, computer of tablet, maar worden ondersteund door familie.

Financiën:

De meeste inwoners ervaren dat zij financieel zelfredzaam zijn of krijgen hulp uit hun netwerk. We merken dat er een taboe heerst op het praten over financiën; zowel bij de inwoner als de vrijwilliger. Een algemeen signaal is dat er veel onbekendheid is over gemeentelijke en landelijke regelingen. De vrijwilligers hebben de inwoners geïnformeerd over voor hen relevante regelingen, zoals de Energietoeslag.

Mobiliteit/vervoer:

De inwoners ervaren geen tot weinig problemen met hun mobiliteit. Wel wordt er in de kleinere kernen openbaar vervoer gemist. Inwoners kiezen er ook veel voor om binnen de gemeente tot op hoge leeftijd auto te rijden, maar niet meer in de avonduren en ook niet buiten de gemeente.

Meedoen in de samenleving/ activiteiten:

We kunnen stellen dat de meeste inwoners van de volledige gemeente Nieuwkoop over het algemeen energieke, hardwerkende mensen zijn, die ook op deze leeftijd nog graag klaarstaan voor elkaar. De kerk speelt een grote rol in de kernen.

De buitengebieden ontvingen Nieuwkoop Nieuws en de Omroeper in eerste instantie niet. Naar aanleiding van deze signalen is dit aangekaart. De mensen die in de gesprekken hebben aangegeven deze media graag te ontvangen, krijgen deze nu ook toegezonden.

Gezondheid en bewegen:

Tijdens de gesprekken hebben we aandacht voor beweegadviezen, gezond eten en valpreventie. Hierbij geven we iedereen de bewegeposter van kenniscentrum Sport & Bewegen. Het aantal ouderen dat thuis valt, is zorgwekkend; hier is een verschil in aantal per kern.

Zelfredzaamheid:

De meeste inwoners vinden (eventueel met professionele zorg) zich voldoende zelfredzaam om zelfstandig thuis te wonen. Hierbij de aantekening dat we de mensen met een Wlz-indicatie veelal niet bezocht hebben, omdat zij al zorg ontvangen.

Mantelzorg:

Veel inwoners ontvangen mantelzorg of geven mantelzorg. Opvallend is dat gemiddeld 70% van de inwoners niet op de hoogte was van de mogelijkheid voor mantelzorgondersteuning en mantelzorgwaardering via Tom in de Buurt. Tijdens de Welzijnsbezoeken zijn alle inwoners ingelicht over deze mogelijkheid.

Sociale contacten:

In alle kernen merken we dat de sociale verbondenheid en bereidheid om elkaar te helpen groot is.

Zorg & ondersteuning:

Er was in eerste instantie veel onbekendheid over Tom in de Buurt en de clientondersteuning van stichting MEE ZHN. Hierbij moet aangetekend worden dat de naamsbekendheid van Tom in de Buurt, volgens cliëntervaringsonderzoek en onderzoek van Tom in de Buurt de afgelopen jaren fors is toegenomen. Uit de Welzijnsbezoeken blijkt dat het aanbod van Tom in de Buurt onder 75+-ers niet bekend was. In ieder gesprek hebben we een door de gemeente ontwikkelde flyer uitgedeeld over alle mogelijkheden voor zorg en ondersteuning.

1.4 RESULTATEN WONEN:

De resultaten over het thema wonen hebben we wat uitgebreider toegelicht. We zien dat de meeste inwoners in hun huidige woning willen blijven wonen. Veel ouderen vinden zelf dat de woning ook toekomstbestendig is. In de praktijk blijkt vaak dat de woning niet volledig geschikt is om langer zelfstandig thuis te kunnen wonen. Verhuizen of aanpassen van de woning is dan toch op termijn noodzakelijk. Met de huisbezoeken proberen wij bewustwording hierover te creëren. In de (kleine) kernen is het opvallend dat nagenoeg iedereen langer dan 45 jaar in de huidige woning woont. Inwoners zijn dan ook erg gehecht aan hun woonkern en hebben hun sociaal steunnetwerk hier opgebouwd. Winkels en openbaar vervoer in de nabijheid worden gemist.

Stel men moet toch verhuizen, dan wil men het liefst verhuizen naar een driekamerseniorenwoning in de eigen woonkern. Deze woningen moeten gelijkvloers en rollator toegankelijk zijn. (vergelijkbaar met een nultreden woning). Daarnaast moet de woning betaalbaar zijn. Betaalbaar is:

- Geschikt voor senioren met een lager inkomen (alleenstaand €27.725,00/ samenwonend €37.625,00). Dit betekent dat de huurprijs onder de €650,23 moet liggen (passend toewijzen).
- Een woning gelijk aan de huidige woonlasten. De huur van een appartement is vaak hoger dan een eengezinswoning en dat wordt als een belemmering gezien.

1.4.1 BELEMMERINGEN BIJ HET VINDEN VAN EEN LEVENSLÖOPBESTENDIGE WONING

Bij de inwoners die willen verhuizen naar een huurwoning zien we de volgende belemmeringen:

- Er zijn in Nieuwkoop nagenoeg geen nultreden woningen onder de huurprijs van €650,43 (passend toewijzen). Hierdoor stagneert de doorstroom van relatief goedkope eengezinswoningen naar betaalbare gelijkvloerse woningen.
- We krijgen veel signalen dat de woningcorporaties aangeven niet te kunnen bemiddelen; ondanks de afspraken, zoals het behoud van de huidige huur.
- De inwoner staat vaak niet ingeschreven als woningzoekende bij Huren in Holland Rijnland.
- Huren in Holland Rijnland werkt met online inschrijvingen en aanvraagprocedures, wat een uitdaging kan vormen voor ouderen die minder digitaal vaardig zijn.
- Er is een lange inschrijfduur nodig bij Huren in Holland Rijnland, maar er zijn geen beschikbare seniorenwoningen binnen de gemeente Nieuwkoop.
- Inwoners zijn niet op de hoogte van de mogelijkheden voor het aanvragen van extra huurtoeslag, indien men in een (door de Wmo) aangepaste woning woont en de huur hoger is dan de maximale huur voor huurtoeslag.
- Daarnaast worden veel woningen bij nieuwbouw al rolstoeltoegankelijk gemaakt; denk aan bredere deuren, automatische deuren en intercomsysteem. Hierdoor woont men wel in een passende woning, maar niet in een door de Wmo-aangepaste woning (wat een eis is van de belastingdienst), waardoor ze de extra huurtoeslag mislopen. Of zij mogen door passend toewijzen niet inschrijven voor een grotere, duurdere woning.
- Inwoners bij wie vanuit de Wmo het Primaat verhuizen geldt kunnen geen passende woning vinden.
- Ouderen zijn vaak gehecht aan hun huidige woonomgeving en hebben dicht bij hun sterk sociaal netwerk. Zij wonen gemiddeld al meer dan 45 jaar in hun huidige woning. Verhuizen naar een onbekende buurt kan emotioneel zwaar zijn en kan leiden tot een gevoel van eenzaamheid en isolatie.
- Verhuizen is voor veel ouderen fysiek en emotioneel een grote stap, waardoor zij het vaak uitstellen ondanks een dringende noodzaak.

Ook onder de ouderen met een koopwoning horen we dat mensen tegen belemmeringen aanlopen.

- De verkoopwaarde van de huidige woning is lager dan de aanschafprijs van een seniorenappartement.
- Hypotheekverstrekkers geven geen nieuwe hypotheek.

- De maandelijkse vaste lasten stijgen door te verhuizen van een koopwoning naar een huurwoning.
- Het aanbod van senioren koopwoningen binnen de gemeente Nieuwkoop is beperkt.
- De inwoner wil van koop naar huur verhuizen en loopt tegen dezelfde belemmeringen als bij de huurders.

1.5 OPVOLGING SIGNALLEN

Een betere zelfredzaamheid zorgt ervoor dat onze inwoners kunnen blijven participeren in onze maatschappij. De gemeente heeft als taak om haar inwoners te faciliteren bij allerlei zaken. De verschillende afdelingen binnen de gemeente Nieuwkoop hebben elk hun eigen kracht en expertise. Juist de samenwerking opzoeken en expertise bundelen van het fysieke en sociale domein, helpen om de gezondheid en zelfredzaamheid te bevorderen van inwoners. Team De Verbinding heeft hier grote stappen in gemaakt. We zoeken de samenwerking intern steeds meer op. In de opvolging van signalen weten bijvoorbeeld de teams van de Buitendienst en de Verbinding elkaar goed te vinden. Het is belangrijk in gesprek te blijven met de inwoner en ontdek aan de hand van ‘ontmoeten’, ‘actief verplaatsen’ en ‘zelfstandig wonen’, hoe het fysieke en sociale domein elkaar kunnen versterken!

1.6 WAT HEBBEN WE BEREIKT?

De afgelopen drie jaar hebben we nagenoeg alle ouderen van 75 jaar en ouder in Nieuwkoop gesproken of zijn we via de e-mail in contact geweest en gemiddeld 75,6% daadwerkelijk gezien. We hebben verschillende positieve resultaten behaald.

- Door ouderen vroegtijdig te informeren over mogelijkheden voor hulp en ondersteuning kunnen ze langer zelfstandig blijven wonen. Dit vergroot hun onafhankelijkheid en zelfvertrouwen.
- Geregeld helpen onze vrijwilligers de inwoners om in contact te komen met onze Wmo partnerorganisatie Tom in de Buurt voor Wmo-ondersteuning, zoals hulp bij het huishouden, voorzieningen of mantelzorgondersteuning
- Alle deelnemende inwoners zijn geïnformeerd over het aanbod van Tom in de Buurt. Doordat we regelmatig in de Verbinding aanwezig zijn, hebben wij een goede samenwerking met de wijkcoaches, casemanagers en Wmo-consulenten van Tom in de Buurt.
- Tijdens de huisbezoeken wordt er veel aandacht besteed aan veiligheid in en om het huis; we geven bij ieder gesprek de brochure Senioren en Veiligheid van het ministerie van Justitie en Veiligheid.
- De ouderen voelen zich gezien en gehoord via de Welzijnsbezoeken door de gemeente Nieuwkoop. We krijgen positieve reacties over de gesprekken.
- Op het gebied van wonen hebben we een grote rol in de bewustwording van de inwoners. De inwoners zien zichzelf niet graag verhuizen en zien zichzelf in de huidige woning oud worden, maar in de praktijk blijkt dat niet alle woningen toekomstbestendig zijn en ook niet aanpasbaar zijn. De gesprekken doen de inwoners nadenken over hoe ze graag zouden wonen als men meer fysieke beperkingen krijgt. Ook hebben meerdere inwoners zich ingeschreven als woningzoekende.
- We bieden alle vrijwilligers vier keer per jaar een themabijeenkomst aan om hen ook van alle actuele thema's op de hoogte te brengen.
- Eenmaal per jaar bieden wij onze vrijwilligers een gezellige en educatieve dag aan. Wij zijn van mening dat wij zuinig moeten zijn op alle inwoners, die iets voor een ander willen betekenen. Het is van groot belang die waardering met regelmaat te laten voelen en zien.

1.6.1 OPVALLENDE RESULTATEN:

- Op dinsdag 22 oktober hebben wij een vrijwilligersdag georganiseerd in de Kaleidoskoop. Dit jaar hebben we voor het eerst vrijwilligers uitgenodigd vanuit meerdere vrijwilligersorganisaties. Een dag dat in het teken stond van verbinding met elkaar. Een dag vol (h)erkenning. Een dag vol waardering.

- Vijf huisbezoeken hebben geleid tot de inzet van de procesregisseur Zorg & Veiligheid, vanwege zorgelijke situaties. Er is gezorgd dat de mensen in zorg kwamen.
- We hebben een zeer fijne samenwerking met de buitendienst; die onze signalen over buitenruimten direct oppakt, zoals scheefliggende stoepen, het plaatsen van een bankje in Noorden, onhandige afritjes met rolcontainers, defecte straatverlichting, en de aanpassing van een trottoir voor inwoners met een beperking die ver moesten lopen met hun rolcontainer.
- In Woerdense Verlaat troffen we een woning aan de Amstel, die alleen per boot te bereiken was vanaf de Amstelkade, of lopend. Mevrouw gaf het signaal af dat haar woning niet voor hulpdiensten bereikbaar was.
- Een dochter heeft contact met ons opgenomen. Haar Duitse moeder kwam op 89-jarige leeftijd in de gemeente wonen zonder enig sociaal netwerk en met verschillende gezondheidsproblemen. We zijn direct in actie gekomen. Mevrouw is nu in traject voor sociale activering, beginnende dementie en informatie & advies over zorg & ondersteuning.

1.7 WAT GAAN WE DOEN IN 2025/ 2026:

- In december 2024 ronden we de eerste ronde bezoeken in de kern Nieuwkoop af.
- De afgelopen drie jaar zijn er vele nieuwe 75+-ers bijgekomen, die we vanaf 2025 weer gaan bezoeken.
- We maken een plan van aanpak of en zo ja, hoe we de volgende ronde insteken om de inwoners, die al bezocht zijn te gaan volgen.
- De vragenlijst wordt aangepast om een nog betere aansluiting te hebben op de preventieagenda van de afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling.
- Eén medewerker van team De Verbinding volgt de opleiding Specialist Eenzaamheid. Hierdoor zal het onderwerp eenzaamheid ook meer aandacht krijgen binnen de welzijnsbezoeken.
- Er komt verdiepende aandacht voor het thema valpreventie & signalering in de vragenlijst van de welzijnsbezoeken. De coördinatoren gaan samen met de gemeentelijke beweegcoach een outreachende signaleringsfunctie krijgen als er signalen voor valgevaarlijk komen uit de welzijnsbezoeken.
- Een gezonde leefstijl draagt bij aan gezond ouder worden en verbetert de zelfredzaamheid. Hier werken we vanuit het team De Verbinding dagelijks aan. Ook tijdens de welzijnsbezoeken zullen we hier preventief aandacht voor blijven houden.
- De komende tijd gaan we de mogelijkheden inventariseren om de welzijnsbezoeken ook op maat en op aanvraag in te zetten voor een bredere doelgroep.
- De bevindingen vanuit de welzijnsbezoeken worden meegenomen in de werkgroep doorstroom. In deze werkgroep onderzoekt de gemeente samen met de woningcorporaties hoe de doorstroom binnen het woningaanbod bevordert kan worden.
- We gaan onderzoeken of team De Verbinding in samenwerking met de werkgroep Doorstroom meer kan doen in informatievoorziening voor en begeleiding aan ouderen in de gemeente Nieuwkoop bij het vinden van een geschikte woning en de bewustwording.
- Team De Verbinding gaat onderzoeken of de gemeente Nieuwkoop digitale vaardigheden en ondersteuning bij online procedures voor ouderen kan stimuleren. We onderzoeken of bestaande projecten kunnen ondersteunen bij digitaal inschrijven bij Huren in Holland Rijnland en het digitaal reageren op woningen.